

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Nyam ephenériden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libere et alacriter catholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnhoz 1899. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, esütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Mit követelünk meg a képviselőtől.

(*) Hogy mikor lesz az általános képviselő-választás, nem tudjuk, vitatni sem akarjuk. Annyi bizonyos, hogy egy éven belül. Hogy ki fog bennünket képviselni, liberális kormányparti-e, néppárti-e, zsidó-liberális függetlenségi-, azaz Eötvös-Kossuth-párti-e, vagy keresztény programmu függetlenségi-párti-e? még kevésbbé tudjuk. A jövő kétes homálya fedi ma még mindezt. Legyen azonban bármiként a dolog, döljön akár egyiknek, akár a másiknak javára a választók bizalma, egyet mindenkinek meg kell követelni a maga képviselőjétől, t. i. hogy agrárius legyen. Értem azokat a választókat, a kik még keresztényeknek és magyaroknak vallják magukat. Ebben minden párt megegyezhetik, a kormányparti, a néppárti, a függetlenségi párt mindkét árnyalata. S ha az a képviselő erre mandátumot vállalni nem akar, nem érdemi meg, hogy képviselő legyen, az a választó pedig, a ki erre a pontra nézve hidegen marad, nem érdemi meg, hogy választójoga legyen, nem érdemi meg a magyar és keresztény nevet.

Kassán, az agráriusok gyülekezete mondotta ki ezt az elvet s mikor ezt tette. Magyarország lakossága háromnegyedrészenek óhaját fejezte ki. — Mert tényleg hazánk lakóinak háromnegyedrészre a földműveléssel foglalkozik, törpe-, kis-, közép-, nagybirtokoknak és lati-

fundiumoknak a gazdái és munkálói. De nemcsak számbelileg képezi a földműveléssel közvetve vagy közvetlenül foglalkozó osztály Magyarország lakosságának legjelentősebb, legfontosabb részét, hanem mint államfenntartó elem is. alapját képezi országunknak. Ez az osztály fizeti a legtöbb adót, ez az osztály adja a legnagyobb perczentet a haza védelmére, a katonaságot, nem is tekintünk ezzel a multra vissza, a melyben a földműveléssel foglalkozó osztályt a haza oszlopának, erejének, jellemének, jövőjének tekintettük.

és ez az osztály ma a lejtőn rohamosan halad a bukás felé. Nincsen a vén Európának állama, a melyben a mezőgazdák sorsa e században rosszabbra ne fordult volna, nyomasztova ne degenerálódott volna, de nincs ország, a melyben oly kétségbeesett jövő várna rájuk, mint éppen minálunk Magyarországon. A gazdasági válságot minden ország megérezte s mikor a szomorú jelen utmutatója lett a kétségbeesett jövőnek, az országok legjobbjai, vezető férfiai, képviselői kifejtett minden buzgóságot, megtett minden lehető, hogy annak a romlásnak utjába vágjon, hogy a megmentés nagy munkáját megkezdje. Rendezték a hitelviszonyokat, olcsó, könnyű kölcsönt biztosítottak a gazdáknak, gazdasági egyesületeket, értékesítő ismereteket terjesztő szövetkezeteket hoztak létre, törvényeket hoztak a gazdák védelmére, biztosítására,

szóval minden erő megmozdult védelmükre.

Nálunk egészen másként ment. Mióta Tisza Kálmán az ő szent meggyőződése között arról is vallomást tett, hogy az államra nézve tökéletesen mindegy, akarki fizeti is az adót, csak az állam kasszája legyen tele, csak az adót tudják kipréselni, azóta a gazdákra ki volt mondva a halálos ítélet. Minden esztendő közelebb vitte őket a végromlásba. Egyenesen kiszolgáltatták a kapzsiságnak. Először agyon nyomták adóval, mikor ennek a révén fölig lett adóssággal, jött a bukás. Azt mondá György Endre, hogy a magyar föld értéke 5000 millió írtra tehető, erre háromezerszáz millió forint adósság van táblázva. Ha azt vesszük, hogy a latifundiumok, a kötött birtokok nagyrészt tehermentesek, körülbelül tisztán áll előttünk, hogy a közép-, kis- és törpebirtokosok fuldokolnak az adósságban. Székesfejérvár lakosainak földbirtokára a takakárpénztárakban, bankban körülbelül 3 millió forint van táblázva. Kérdem most már, vajjon ingatlan-e még az az ingatlan? Maradhat-e és meddig maradhat az még a régi gazda kezén? S ezek az állapotok mindig rosszabbodnak, az adósság folyton szaporodik. Évenként az országban körülbelül száz millióval lesz mindig több az adósság.

Mi lesz ennek a vége? Parazitaság, a mint Majláth József gróf Kassán mon-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Kaszárnyában.

(Humoreszk.)

Irta: Guy de Maupassant.

Az „inspekció“ nagy napja közeledett. A tisztok mind talpon állottak. Az altisztisztek azt sem tudták, hol áll a fejük. A vívomesterek kardokkal és pajzsokkal díszítették föl a tornatermet. A szakácsok fényesre surolták a kazánjaikat és üstjeiket. A muzikusok kifényesítették trombitáikat és kürtjeiket, a dobosok meg azon voltak, hogy a mi réz volt a dobjaikon, azt olyan fényesre csiszolják, hogy a napsugár is hanyatt essék rajta. A padlástól a pinczéig az egész kaszárnyában suroltak, tisztogattak, keféltek, söpörtek. S mindez a nagy szorgalom csak azért volt, hogy az inspekció napján a tábornok ezt irhassa a jelentésbe:

— Ez az ezred kitűnő.

Rámollott ezredes természetesen a tisztogató nap napján mindenbe beleütközött az orrárt. Szóval és tettel tüzelte az embereket nagyobb serénységre.

Még csak negyvennyolcz óra választotta el őket az inspekciótól. Az ezredes megállapította magában, hogy jó volna, ha a fontos ügyben

Lorgnegrut századosnak, az ezred egyik legokosabb emberének a véleményét is meghallgatná.

Nos, kapitány ur, mit gondolt, mit fog mondani a tábornok?

— Azt hiszem, ezredes ur, a tábornok megelégedéssel fog távozni.

— Megelégedéssel? Látnivaló, hogy ön nem tábornok. Ön nagyon könnyen osztogatja megelégedését.

— Ezredes ur, a mi az én századomat illeti, azért jót állok.

Vigye az ördög a maga századát. Én nem a maga századáról beszélek, hanem az ezredről.

Ebben a pillanatban az ezredes tekintete fennakadt a százados atilláján.

Megjegyzem, hogy a derék Lorgnegrut nem volt milliomos. A gázsijából élt s nem esoda, hogy a készülődés nagy napjaiban két atillája közül a rosszabbikat vette föl. A jobbikat kimélni akarta.

— Mennydörgős mennykő! Kapitány ur! Az atilla, a melyet ön visel, még elég tisztességes karban van. Mind a mellett az inspekció napjára egy kicsit restaurálni kellene.

— Igaza van, ezredes ur, a kabát még megteszi a szolgálatban, de az inspekció napján . . .

— Ez így nem maradhat. Nem tűröm, hogy így maradjon.

— Kérem, ezredes ur, éppen azt akartam mondani, hogy ez a kabát . . .

— Vigye a kakuk ezeket a vasfejű, felesel embereket. Hiszen álló órája már egyebet sem papolok, mint azt, hogy a kabát még elég tisztességes állapotban van. De mégis rászorul egy kis restaurálásra. Kevésre az igaz, de azért rászorul.

— Bocsanatot kérek, ezredes ur, nem engedte meg, hogy bevégezzem a mondatot. Azt akartam mondani, hogy . . .

— Ezer bomba és gránát! Majd akkor beszéljen, ha én befejeztem a mondókámat. Ne feledje el, hogy fölebbvalójával áll szemközt. Mégis csak gyalázat, hogy mindig a szavába esik az embernek. Tehát, a mint mondtam, a kabát még hasznavehető, de a passepoilja megfakult s a varrás is mindenütt meglátszik. Látszik a fehér cérna. Értette.

— Igenis, ezredes ur. Értettem.

— Van még egy pár krajczárja?

— Igenis ezredes ur!

— Jó. Hát azt tudja-e, hogy mi a festékkereskedés?

— Tudom, ezredes ur.

— No hát, ha tudja, akkor menjen el egy festékkereskedésbe s vegyen egy vagy két krajczárért egy kis ecsetet. Drágább ecsetért kár volna.

Mai lapunk 4 oldal.

dotta. A középosztály ma már nem számít. Függetlenségét elvesztette s vele együtt a régi jelentőségét. Tavaly csak utlevéllel is 37.000 ember vándorolt ki az országból, hát a nélkül?

Nem jogos-e tehát az agráriusok óhaja, hogy az országnak minden választója követelje meg képviselőjétől, hogy a gazdáknak érdekeit minden jó tudásával, erejével támogassa, hogy a huszadik századba némi reménységgel léphessünk át.

Morganatikus házasság.

Ferencz Ferdinánd főherczeg ö Felsőége szíve vonzalmát követve, kérte ö Felsőégének, mint az uralkodóház fejének beleegyezését, hogy Chotek Zsófia grófnővel házasságra léphessen. Nagyon szeretett unokafélesége iránti hajlandóságából ö felsége beleegyezését adta — ezt a kijelentést tette királyunk a Habsburg-dinasztia összes nagykoru férfitagjainak, két állama minisztereinek, Ausztria és Magyarország főpapjainak és valóságos belső titkos tanácsosainak jelenlétében. Ferencz Ferdinánd trónörökös pedig megesküdt, hogy: „házasságát Chotek Zsófia grófnővel nem egyenrangu (morganatikus) házasságnak tekinti és a gyermekeket, kik Isten áldásával abból születnek, nem egyenrangúnak és a pragmatika szankció szerint is a trónörökösre Ausztriában, valamint Magyarországon nem jogosultnak tekinti.”

A német feudális hűbéri rendszer talán nyitja ez a különleges házasság, mely sehol állami törvénybe iktatva nincs, a mi közjogunk nem ismeri s gyakorlati alkalmazását csak a fejedelmi családok házi törvényei szabályozzák. Az egyház sem ismer morganatikus házasságot, ez csak az állami törvényeken felül álló polgári vonatkozásokban különleges önrendelkezési uralkodó családok jogszokásában van meg, melyet az ugynevezett „Deutsches Fürstenrecht“ szabályoz.

A mennyiben e házasság minket magyarokat is közelről érint, a törvényhozásnak kell intézkedni a trónörökösnek a házasság alkalmával tett nyilatkozat becikkelyezését illetőleg.

Száll Kálmán elkészítette a törvényjavaslatot, mely szerint Ferencz Ferdinánd kir. herczeg és Chotek Zsófia között kötött házasság morganatikus jellege törvénybe iktatatik s ezzel a magyar törvényekbe is belekerül egy ott eddig ismeretlen szó: morganatikus.

A törvényjavaslatak egy részét minden szó nélkül el kell fogadni. Az 1711. évi I. és II. törvénycikk ugyanis kerekben az ott meghatározott ágakból származó ausztriai főher-

czeknek biztosítja a trónt, már pedig az ausztriai főherczegi minőségét nem a magyar törvény, hanem a királyi család házi szabályai kötik bizonyos feltételekhez. Ilyen első sorban az egyenrangu házasságból való származás. Ennek fogva, míg a magyar törvény nem határozza meg, ki tekintendő magyar királyi herczegnek és ausztriai főherczegnek, vagy míg az uralkodó család házi szabályai másként nem intézkednek, addig Ferencz Ferdinánd kir. herczeg és Chotek Zsófia gyermekei az eddigi magyar törvények szerint sem juthatnának Szent István trónjára s e tekintetben a törvényjavaslat semmi újat sem tartalmazván, vita nélkül fog keresztülmenni.

Vitára lehet kilátás a szerződés azon pontjánál, mely a házasságot morganatikus jellegűnek nyilvánítja s a trónörökös nejét minden tiszteleti jogból kizárja, a mely egy uralkodó hitvesét megilleti.

A magyar magánjog és közjog, mint emlitém, nem ismer sem morganatikus, sem nem-egyenrangu házasságot.

Bizonyos oldalról kifejezték azt a határozott kívánást, hogy Chotek Zsófiából, Ilohenbeim herczegnőből annak idején Zsófia királyné legyen s e tekintetben nemcsak a magyar törvényekre, de hivatkoznak Nagy Lajos király esetére is, a kinek felesége, Erzsébet királyné a bosnyák bán leánya s mégis egyenrangu királyné volt. Hivatkoznak arra is, hogy az 1711. évi I. és II. törvénycikk csak a házi szabályoknak az uralkodó származására, de nem házasságára vonatkozó rendelkezésit is vették át, arra nézve megtartatott a régi magyar törvényes gyakorlat. Épen azért sokan hamis érvelésnek nyilvánították azt, mintha a trónörökösnek állásának szabályozása, mint az indokolás mondja, a magyar közjog és gyakorlat alapján történnék.

Ellenkezőleg, ezzel új, a régi törvényekkel és szokásokkal ellenkező intézmény hozatnék be közjogunkba, a mely annak ősrégi alapját: a jogegyenlőséget megsemmisíti, a multat megtagadja s a jövőre olyan precedenst alkot, a melyet már a jelen sem tart helyesnek.

A törvényjavaslattal e pontja miatt tehát érdekes vita várható.

Egyről-másról.

Valóban esodlatos dolog, hogy Száll Kálmán szinte idegessé válik, valahányszor szóba kerül az inkompatibilitás! Valószínűleg az az oka, hogy a miniszterelnök ur nem akarja az „egyeséges“ liberális tábor halálra szánt talmi gladiátorait provokálni, mert attól fél, hogy ebben az esetben ő huzná a rövidebbet. Ezt tudva, könnyen megérthető Szállnek ama ideges válasza, melyet a napokban Rakorszky egy interpel-

lációjára adott. Ez az inkompatibilitás kérdése vonatkozott, melyet már 4-5 év óta tárgyal az összeférhetlenségi bizottság a nélkül, hogy valami pozitív eredményre jutott volna. Rakorszky az erre vonatkozó törvényjavaslatot sürgette, mert a legutóbbi kinevezéseknél szintén összeférhetlenségi eset forog fenn. Száll Kálmán kijelenté, hogy ez a bizottság dolga s nem az övé, de e mellett annyira megfélekedett magáról, hogy Rakorszkyt a bizottság meggyanúsításával vádolta. Itt van a dolog bibije. Száll nem meri bolygatni az összeférhetlenség ügyét, mert ezzel bizonyos liberális töredékeket kényelmetlen helyzetbe hozna. Ez eléggé megvilágítja a helyzetet.

Lukács László * pénzügyminiszter ledarálta expozéját. A numerosok igen szépen sorakoznak egymás mellé s ez kétségkívül a miniszter úr ügyességére vall. Költségvetése reális, zárt t. i. annyiban, hogy a tényleges kiadások nem haladják túl az előirányzottakat, a bevételek pedig nem csekélyebbek az előirányzottaknál. Ha az államháztartás nem is nyújt rózsás képet, csak az állami költségvetés legyen rózsás. Ezt pedig elérhetjük egy kis ügyeskedéssel, számviteli fortélyllyal. Foglalkozott az adóssávar kérdésével is a miniszter, a kinek szavaiból kitűnik, hogy az adóteremből egyelőre semmi sem lesz, mert Lukácsék csak most ismerték fel, hogy az egyenes adók reformja nehezebb, mint a hogy ők gondolták. A számokkal dolgozó hideg bürokrata veszt merevségéből, mihelyt a keresztény szövetkezetekről van szó. Rug egyet rajta a maga rendje s módja szerint, s a felekezeti alapon álló szövetkezetek neki sehogy sem tetszenek. Ez azonban egy kis helyreigazítást igényel, a mennyiben a szövetkezetek nem felekezeti, hanem keresztény alapon szerveztettek. Na de hát ezt ugy sem érti meg a miniszter úr?!

„48-as néppárt.“ * * * Ezt is mondhatnók helyette a jelenlegi politikai viszonyok között: fából vaskarika. Különbö ez a hét legrosszabb viceze, melyet Markos Gyula, a Herkó Péter vicces szerkesztője falragaszra eresztett. Jó, hogy senki sem törődik vele, mert már a név is elárulja az abszurditást. Amde mégis, nehogy akadjon csak egyetlen egy ember is, a ki pillanatnyi időt is fecseréljen e szörmszülött megbámulására, hát ki kell jelentenünk, hogy a Herkó Péter az olvasó közönség mulattatására minden komoly szándék kizárásával tréfalokozni akart. Mi ugyan nem tartozunk az olvasó-közönség közé, de hát azért jót neveltünk e csodálatos bolond gombán.

— Hát mondja csak, olyan lehetetlen az, hogy ön befogja a száját? No legyen meg az ön kívánsága. Ha mindenképpen beszélni akar, én meghallgatom.

— Ezredes ur, én . . .

— Igaz, még azt az egyet tanácslom önnek, hogy legjobb volna, ha holnap reggel festené a kabátját, mert ha holnap fölveszi és kikéféli, holnapután mégsem lesz már olyan fényes.

— Igenis, ezredes ur, de éppen azt akarom mondani, hogy az inspekczió napon . . .

— Meglátja, hogy a tábornoknak nagyon fog tetszeni az ön atillája.

Szolgálatára, ezredes ur. Csak azt akartam megjegyezni, hogy az inspekczió napon az új atillámot veszem föl.

— Az ördögbe is! Önnek új kabátja van? Hát mért nem mondta ezt nekem?

— De ezredes ur!

— Egy óra óta prédikálok és ön csak engedett beszélni, a nélkül, hogy megmondta volna, miképen áll a dolog.

— De kérem, ezredes ur, hiszen folyton az új kabátomról akartam beszélni, de ön . . .

— Jó, jó, százados ur, hagyjuk ezt. Elme-het. Ha máskor is majd tanácsért fordul hozzám, tudni fogom, kivel van dolgom.

— De ezredes ur, mindegyre nincs szükség, mert az inspekczió napján . . .

— Üssön beleje a mennydörgös mennykő! Ne szakítson félbe minduntalanul! Ha már megvette az esetet, akkor méltóztassék, egy darab vörös festékről is gondoskodni. Festéket is kap egy vagy két krajczárért. De ha véletlenül három krajczárba is kerülne, ezért nem kell kétségbeesni. Azután vegyen még egy darab kék festéket is. Ezek a festékek vagy négyszögletesek, vagy kerek alakúak. Én azonban vagy a négyszögleteseket, vagy a kerek-alakúakat ajánlom önnek. Az összes holmi nem kerül többé, mint hat vagy hét krajczárba.

Ertem, ezredes ur, de hiszen az inspekczió napon . . .

— Megpukkadok! Azonnal megpukkadok. Mír újra megindult a kereplője. Százados ur, ha van önnek valami mondanivalója, hát tegyen róla jelentést később. De nem tűröm, hogy minduntalanul a szavamba vágjon. Tehát hogy is mondtam? Igen, a festékeket meg az esetet göngyölgesse szépen egy darab papírba s óvatosan vigye haza. Aztán, ha otthon lesz, vesse le szépen a kabátját s illeszsze egy széknek a támlájára. Nem a papírost, hanem a kabátot. Azután mártsa vizbe az esetet, de figyelmeztetem, hogy a víznek tisztának kell lenni. A vörös festéket a balkézbe fogja, két ujjá közé s az esetet dörgölje a festékhez. Ha azután az

eset már szép vörös, mázolja be vele a passepoilt. De nehogy a kék szövetet is vörösré mázolja! Ez nagy ostobaság és ügyetlenség volna. Ha azután mindaz, a mit vörösré kell festeni, készen van, akkor az esetet mossa ki, de gondosan, a vizet pedig öntse ki. Jól értsen meg, nem az esetet kell kiönteni, hanem csak a vizet. Értette?

— Szolgálatra, ezredes ur!

— Azután hozzon másik vizet s fogja a balkézbe a kék festéket, ugy, a mint előbb a vöröset, két ujjá közé s a nedves esetet addig dörzsölje a festékhez, míg az eset egészen kékké válik. Akkor azután fesse be azokat a helyeket, a hol a fehér czérna nagyon is kiüti magát. De nehogy a passepoilt is kékre fesse, mert akkor felfüstölheti a kabátját. Ha ezzel is elkészült, öntse ki a vizet, a kabátot pedig akassza szegre. Holnap aztán a kabát olyan lesz, mintha újdonszerű volna. Megértette?

— Parancsára, ezredes ur!

— A fődolog az az, hogy a festékeket össze ne cserélje. Nehogy a czérnát fesse vörösré a passepoilt kékre.

— Tudom, ezredes ur, csakhogy . . .

— Nemde, kapitány ur, most ön is örül, hogy végig hallgattott?

— Mindenesetre, ezredes ur, de mégis azt akartam mondani . . .

ÚJ DONSA GOK.

Hidassy Kornél.

Meghalt ismét egy Krisztus Szive szerinti pap, kinek erényeit egy egyházmegyében, mint az egész püspöki karban őszinte tisztelettel csudálták. Gyász borult Vasvármegye székhelyére, mert immár lehunyta szemét a hosszú álomra Szombathely püspöke, atyja s jóltevője: **Hidassy Kornél.** Tizenhét éves csendes, egészen zajtalan, de annál áldásosabb működésének hálás tanuja volt a lakosság minden osztálya s az életerős ifjabb nemzedék szájhagyománya a következő generációk körében még sokáig fenn fogja tartani a remete püspök emlékezetét. Ilyen férfiú méltó a katolikus híveknek és az egész országnak osztatlan szeretetére, az ilyen nagy alak emlékezete örökké megmanad nemzete szívében. Legyen emléke áldott s boldogsága örök.

Hidassy Kornél szombathelyi püspök, pápai trónálló és római gróf 1827. június 13-án született Rév-Komáromban. Atyja itt városi tisztséget töltött be és reheséges fiát itt iskoláztatta. **Hidassy Kornél** középiskolai tanulmányai befejeztével lépett csak a papi pályára s előbb a pozsonyi, majd a budapesti papnöveldének volt növendéke. Felszentelése után Nyerges-Ujfalura neveztek ki segéd lelkésznek. Ezt az állást csak rövid ideig tölthette be, mert a nagyszombati konviktusban a magyar nyelv tanára lett s ugyanitt később 1873-ig konviktus igazgató. Ugyanekkor **Trefort** Ágoston meglátogatta volt a nagyszombati érseki konviktus és az azzal összekötött főgymnáziumot. Az intézet közszelme annyira megtetszett a miniszternek, hogy már akkor kiszemelte **Hidassy Kornél**-t, a kiváló igazgatót az egyházi ügyek kultuszminiszteriumi osztálytanácsosságára. **Hidassy Kornél** csakugyan bele is került ebbe az állásba, a mikor a primás 1873-ban kinevezte esztergomi kanonokká s egyúttal a széplaki apát címzet adományozta neki 1878-ban tribuniczi címzetes püspökké neveztetett ki. 1883-ban Szabó Imre Szombathelyi püspök halálával ő lett kinevezve helyébe püspökké. Fáradhatatlan buzgóság jellemezte püspöki működését, miglen betegsége nyugalomra kényszeríté. Halálát hosszabb ideje nagy betegsége előzte meg, míg hosszas szenvedési tegnapi este véget érték 10 órakor. Napokon át feküdt már öntudatlanul: tegnap este agonizálni kezdett és kezelő-orvosa, Medzih-raczký dr. főorvos kijelentte, hogy a halál csak órák kérdése. A haldokló szemeit **Vidos Lajos** kanonok és nővére, **Hidassy Krisztina** fogták le. Reggel 5 órakor harangzugás hirdette az egyházfő halálát. A városban gyászlobogók lengenek. A püspököt a polata nagytermében helyezték ravatalra. A temetés hétfőn, október 15-én delelőtt 9 órakor lesz.

— **Kinevezés.** Huszár Ágost alispán **Orbán Imre** adótisztet a fejérvármegyei Szent-György közpórházhoz gondnoknak, **Kalmár Sándort** gépészeknek, **Virág Aurel** közműves-segédet pedig ugyanoda kapusnak kinevezte. Őszintén üdvözöljük a jellemes és szorgalmas tisztviselőt eme új állásában, a melyet, hogy közmegelegedésre lelkiismeretesen fog betölteni, elég mindenki által elismert múltjára hivatkozunk. Mint értesültünk, az új gondnok már e hó 15-én elfoglalja hivatalát.

— **Népmissió Alap-Alapon.** Mint alapi levelezőnk írja, ott f. hó 3-ától 12-ig **Kulcsár István** és **Midlinszky József** Jézus-társasági atyák népmissiót tartottak. Daczára a nagy munkaidőnek, a nép tömegesen jelent meg a szívet megrázó szónoklatokon és még azok is, kik régen gyónáltak, ez alkalommal számosan járultak a bűnbánat szentségéhez. 1200 volt 8 nap alatt a gyónók száma a kis községben. Szívrható volt a jó atyák bucsuzása. Az egész hívő nép könyekbe tört ki, midőn a sz. missió véget ért és zokogás között váltak meg a fáradhatatlan atyáktól. — A plebánia 40 éves fenállása óta ennél szebb és emlékezetesebb napjai a hitközségnek még nem voltak.

— **A Száchenyi-szobor tolvajai.** Budapesten a svábhegyi Száchenyi-szobor másik tolvaja is luokra került tegnapi. — Ez is ép oly notórius alak, mint a másik. — **Gróf Sebestyén** a neve, de **Gróf József**, **Gruber József** neveket is használja. Különben *moóri* születésű. 21 éves napszamos és már három ízben ült különböző büntetésektől, s a fővárosból ki van tiltva. Grófnak sikerült elrejtőznie, amíg egy újabb mesterkedése a rendőrség kezébe nem juttatta **Keller József** mérnöknek a Szomly-utca 89 számú pinceszakartát e hó 9-én éjjel helynyitva s onnan 1600 korona értékű ólmot és rezet lopott. A lopott holmi oly súlyos volt, hogy azt a tolvaj kocsin szállította el, de rajtaszertelt, mert az orgazdálkánál 6 métermáza súlyú kőmet megtaláltak. Gróf feismerő vallomást tett s most a börtönben ül.

— **Visszatérés.** **Tibai Rozália** ev. ref. hajadon f. hó 10-én elhagyta Kálvin tévelét és az egyedül üdvözítő róm. kath. egyház kebelébe vétetett fel Alapon.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik forrón szeretett édes anyánk temetésén megjelenni, a ravatalra koszorút helyezni, vagy részvétüket bármilyen módon kifejezésre juttatni kegyesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünk nyilvánítását.

Palánky család.

— **Közgyűlés a városnál.** Szekesfejérvár szab. kir. város törvényhatósága f. hó 15-én d. e. 9 órakor közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal: Városi tanács előterjeszti a házipénztár s vele kapcsolatos kisebb pénztárak 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács betérjeszti a Szt. Sebestyén pénztár 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács betérjeszti a Szt. Donát kápolna pénztárának 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács betérjeszti az Arváházi pénztár 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács betérjeszti a temető-kálvária pénztár 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács b terjeszti az iskola-alapítványi pénztár 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács betérjeszti a színházi pénztár 1901. évi költségeloirányzatát. — Városi tanács előterjesztése a fertőző betegségek szállítására szolgáló kocsis beszerzése tárgyában. — Polgármesteri jelentés az alkamariás állás betöltése tárgyában. — Városi tanács betérjeszti a magán tulajdon képező köztenyésztésre szánt mezőlovak vizsgálatáról szóló szabályrendeleti tervezetet. — Városi tanács előterjesztése a f. évi III. negyedben szükséges póthitel elfogadása tárgyában. — Ugyanaz előterjeszti az aggintézeti pénztár jövő évi költségvetését. — Városi tanács előterjesztése az orvosi díjszabás megállapítása tárgyában. — **Pauer István** állatorvos betérjeszti a f. év III. negyedére vonatkozó állategészségügyi jelentését.

— **Szüreti mulatság.** A duna-adornyi keresztény ifjuság f. hó 7-én **Csengedy Gyula** plebános védnöksége alatt, a duna-adornyi ének és zene-egyesület javára — a róm. kath. népök összes terméiben, — világpóstával egybekötött zártkörű szüreti mulatságot rendezett. A mulatság nagyon sikerült volt. Nemcsak anyagokban volt gazdag, hanem erkülsiekből is. Büszke is lehet az ifjuság, hogy mint ifjak, ha nem is sajátjukból, de fáradozásuk folytán a róm. kath. egyház szertartásait még vonzóbbá tevő egyházi zenét ipar-

kodtak előmozdítani. A mulatságon részt vett **Duna-Adony** összes előkelősége. Tiszta jövedelem 200 korona 21 fillér. Felülfizetők voltak: **Bauer F.** 1 kor. **Braunbang J.** 4 kor. **Blumenthal J.** 1 kor. **Csavajda M.** 1 kor. **Csebi L.** 3 kor. **Csongedy Gy.** 4 kor. **Faa G.** né 4 kor. **Eisler K.** 1 kor. **Faragó A.** né 1 kor. **Frei I.** 20 fill. **Gevaj M.** 1 kor. **Gevaj J.** 40 fill. **Gevaj Gy.** 20 fill. **Herzecz J.** 20 fill. **Hosek I.** 1 kor. **Janni J.** 1 kor. **Kelemen J.** 60 fill. **Kraczmajer F.** 1 kor. **Kobieszki J.** 1 kor. **Lauffer S.** 60 fill. **Leszkovits J.** 1 kor. **Lösser M.** 1 kor. **Natkai K.** 1 kor. **Németh V.** 20 fill. **Pejer J.** 1 kor. **Pintér J.** 2 kor. **Sajgó 2** kor. **Steiner M.** 20 fill. **Schmid J.** 1 kor. **Schoderbeck M.** 2 kor. **Szeitl J.** 1 kor. **Szente J.** 60 fill. **Szedlmajer K.** 1 kor. **Dr. Szili G.** 1 kor. **Pálhósi Z.** 1 kor. **Tóth A.** 1 kor. **Tóth J.** 20 fill. **Umbach K.** 1 kor. **N. N.** 1 kor. **Vajai K.** 40 fill. Szöllöt adományoztak: **Csóri F.** **Faa G.** **Kapacsi J.** **Krammer A.** **Köller J.** **Leszkovits J.** **Negró G.** **Pejer J.** **Pleteser M.** **Smid J.** **Szató Gy.** **Takáts L.** Fogadják hálás köszönetét, mint a rendező ifjaknak, mint pedig a zene-egyesület tagjainak a f. felülfizetők, valamint azok is, kik nem adományaik, felülfizetéseik által segítették a nemes célt felé törekvő együletet, hanem jelenlétük által tették sikerültt a mulatságot.

— **Az esküdtszék.** Az esküdtszék Nov. 5-én kezd meg működését. A kisorolt esküdték névsora a következő. **Helybeliek:** **Dr. Borchert Jenő,** **Csikós Béla,** **Dr. Cséppenszky Mihály,** **Dr. Károlyi Nándor,** **Kegel Miklós,** **Dr. Krausz Zsigmond,** **Nagy Ignác,** **Radits György,** **Dr. Rádai Lajos,** **Tóth Arthur,** **Tremkó József,** **Zsigray Sándor.** **Videkiek:** **Angyal Elek (Polgárdi),** **Deutch Mór (Nyék-Pettend),** **Dukász Mór (Moór),** **Báró Dunneisz Sándor,** **(Pákozdi),** **Eckstein Ignác (Sár-Abai)** **Ellő István (Kereszt),** **Faa Géza (Nádasd-Ladány),** **Fischer Mór (Polgárdi),** **Huber Ferencz (Sár-Abai),** **Klein Lajos (Velenze),** **Id. Lantai Ferencz (Pátka),** **Maróthy Károly (Nagy-Láng),** **Molnár László (Csösz),** **Polczér János (Iszka-Szent-György),** **Sas András (Csösz),** **Steiner Gyula (Polgárdi),** **Tóth Dezső (Sár-Szent-Mihály)** és **Wersely Zsigmond (Nyék-Pettend).** **Pótagok:** **Ifj. Bürgermeister György,** **Dr. Faludi Miksa,** **Fischer Manó,** **Gerendai Gyula,** **Kaltenecker Márton,** **Kováts Károly,** **Löwy Jakab,** **Schlamadinger Gyula,** **Theodorovits Ferencz** és **Weisz Károly,** mindannyian helybeliek.

— **A pincze vendégei.** F. hó 11-én éjjel váratlan látogatók voltak özv. **Grundböck Ferencz** né helybeli lakos gréghgyi pinczejének. A látogatók a fürdőszoba ablakát befejeztvén, kules nélkül hatoltak a présházba, a hol hamar ráakadtak a kulcsokra. Tüzetesen megvizsgáltak mindent s a mit lehetett, szétszórtak az emeleti szobában. Innen azután a pinczébe mentek, a hol egy 11 literes hordó bort üvegekbe lefejtettek s még ott a helyszínen el is fogyasztottak. Ugy látszik, ez elég is volt nekik, mert a boron kívül a hajlékból semmi sem hiányzik. A virágágyak körül észlelt drasztikus maradványok arra engedik következtetni a hatóságot, hogy a jókedvű társaság hét személyből állt.

— **Halálozás.** Szóvétel értesülünk, hogy **Aranysói László József** magánzó, f. hó 11-én életének 90-ik évében meghalt. Az elhunytat ma délután 4 órakor helyezték nyugalomra a **Palotai-utca 10. sz. alatti gyászház**ból. Az elhunytban **Békési (Szaller) István** városi tisztviselő jeje édes atyját gyászolja.

— **Friss tirol maróni!** Alig érintett még bennünket a hűvös őszi szellő, már ott látjuk a tél hírnökét az utcasarkokon, pedig úgy látszik, most az egyszer nagyon korai az érkezésük, mert az őszi szellő csak egy napra csalta elő az őszi kabátokat. Változnak az idők! Valamikor a marónisok megérkeztek már téli kabátba bujt alakok járkáltak a ködös, sáros utcazón. Most pedig a hőségétől eltikkadt alakok kénytelenek utcazánk száraz s nagyon is poros levegőjét szívni. **Friss tirol maróni!** Ez az utcazák jelhangja. Következnek hát a kellemes téli esték, a melyekre azonban egyelőre alig gondolhatunk.

— **Tűz.** Ma délután öt óra tájban rémes kongatás jelezte, hogy tűz van. Óriási emberáradat hömpölygött a Széchenyi-utczán lefelé, majd tüzoltók robtak végig az utczákon hatalmas szerkocsijukkal s nyomban ntánuk két kocsin a rendőrség vonult ki teljes apparátussal. Néhány mentő kerékpáron nyargalt a czél felé s mire mindnyájan oda értek, már nem akadt tenni való. A tűz tulajdonképen özv. Horváth Istvánné Széchenyi-utca 128. szám alatti háznál volt. A kazalok közt játszadozott a háztulajdonosnő 6 éves unokája s játék közben gyufát gyújtott, melynek lángjától csakhamar tüzet fogott az egyik sarju kazal, a mely néhány percz alatt hamuvá égett. Szerencsére a tüzet rögtön észrevették s tetovázás nélkül oltani kezdték s így a kár alig haladja meg a 30 koronát.

— **Felakasztotta magát.** Lenés József jancsár-utczai vendéglős iszákossága folytán delirium tremensbe esett s már több ízben volt a kórház magánzárkájának betege. Nemrégiben szintén a kórházba került s miután gyógyulása kissé csillapodott s főleg azért, mert kórházunk elmebetegek számára berendezve nincs. Lenés is a többi betegek körtermébe került. Még tegnap élénk eszmésert folytatott a betegekkel, majd a többiekkel együtt nyugalomra tért. Bámullalt vették észre reggel, hogy halva fekszik ágyában. Ejjel ugyanis a függöny-zsinórt leszedte s hanyat fektve az ágyvasán felakasztotta magát.

— **A legizetesebb asztalviz a „Kristály“** Szent-Lukács-fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlja van.

Koronafi Károly uri fodrász. Székesfehérvárott Nálor-utca 13. saját ház. Ajánlja a m. t. saját magukat borotváló uri közönség b. figyelmébe a legújabbban feltalált „Saton“ kítűnő borotváló-pepet, melynek az a kítűnő tulajdonsága, hogy a szakál egyszerű bekenés által annyira megpuhul, hogy a legrosszabb borotválóval minden fájdalom és vérzés nélkül gyorsan tükör simára levezsi a szakált. Egy nagy doboz 200 szori borotválásra 1 korona 20 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak:

Buza	13,00—14,20 kor.
Rozs	12,00—13,50 "
Árpa	11,00—13,00 "
Zab	10,80—11,20 "
Tengeri	11,00—11,50 "

— **A telepítés fejlődése.** A földmívelési tárcza költségvetésével kapcsolatban érdekes adatokat terjeszt elő a földmívelésminiszter. A 6 millió koronára rugó telepítési alappól 1899. év végeig 9,800,000 koronát utalt ki a pénzügyminiszter, ebből felhasználott a múlt év végeig 3,605,902 korona, rendelkezésre maradt a még kiutaltatlan 1,200,000 koronával együtt 2,394,098 korona. A múlt év végeig összesen 12,609. kat. hold vásároltatott meg telepítési czélokra, amelyek egy részét az erdővásárlási alap kezelésében 11.538 hold. A múlt évben 71-re szaporodott a telepés községek száma, ezekből 43 még 1873 előtt keletkezett, 21 telep az 1874—93 években, 7 pedig 1894: V. t.-c. hatálya ajá esik.

— **A szőlőrovarek ellen.** Mintegy 4—5 esztendeje, hogy a szőlőmoly és szőlőlonca igen számottevő kárt okoz szőlőinkben. E kártétel meggátolása végett a földmívelésügyi miniszter a Rovartani állomást arra utasította, hogy ezt az ügyet tanulmányozza és állapítsa azokat a védekező eljárásokat, amelyet honi viszonyaink között e két nagy kártevő ellen teljes sikerrel alkalmazni lehet. A Rovartani állomás két évi munkája után most egy alapvető nagyobb munkában számol be tanulmányozásáról. A mintából, amelyet a földmívelésügyi miniszter ad ki, minden tanulni vágyó szőlőbirtokos teljesen alapos felvilágosítást nyerhet az említett két kártékony rovar ellen való védekezésre nézve. A munka színes nyomású három táblával felszerelve most van a sajtó alatt és két hét múlva kiadásra kerül. Aki ebben az ügyben akár a földmívelésügyi m. kir. miniszter borászati osztályához, akár közvetlenül a Rovartani állomáshoz fordul, a munkát ingyen szerezheti meg.

Felolós szerkesztő: Chay Antal.

Építésszek, építőmesterek és háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL“ építőlemez-gyár

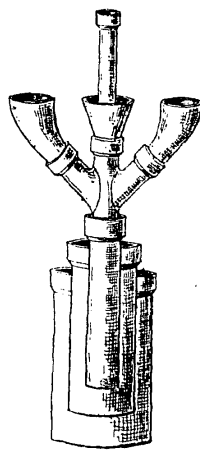
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakóházak, amerikai jégvermek, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, fereg és saletrom mentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarizáló fűzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

Beton és Cementáru-gyár.

Szabadalmazott (Zisseler rendszer) sodronyszövetbetűtű betoncsövek, könyvek, tölcser és elágazások bármily átmérővek, továbbá lábazati-kövek, lépcsők, keményfedőkövek és cement burkoló lapok állandóan raktáron vannak. — Istálló jászolokat, etető és itató vályukat jutányos árban készíttetnek.

SZVOBODA
GYULA
építész.
TATA-TÓVÁROS.

Értesítés.

A közeledő őszi és téli időnyre felhívom a t. vevő közönség b. figyelmét, hogy nálam még most rendkívül kedvező árak mellett fedezheti bevásárlási szükségleteit. — Miután azon kellemes helyzetben vagyok, hogy egy nagyobb áru-raktárt félárért megvettem, tehát ezen áruk potom áron lesznek elárusítva.

A kedvelt liliumvászón

Székesfehérvár és vidéke részére kizárólag nálam kapható.

Tisztelettel

Webermann Jakab.

Eladó diszgalambok.

Carrier, indus, gimpli, brünni-golyvás, angol-parókás, angol-páva, blondinetta és szatinetták jutányos áron kaphatók.

Czím megtudható a kiadó-hivatalban.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT.
ÁSVÁNYVÍZ
KAPRATO
FÜSZERKERESKEDESEKEM
VENDEGLOKEM
ES MINDEN VASVTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

SZÉKESFEJÉRVÁRON:

Kovács Pál,
Ofner Béla,
Taubler Béla,
Bogyay Andor,
Deutsch F. Adolf,
Stern Béla,
Üz. Birkmayer
Lajosné,
Nyári Béla,
Lichtneckert József,
és
Göndör Samu

kereskedéseiben.

KÖSZÖRÜ-

készítéshez szükséges
Viráglevelek,

ugy minden színt
SELYEMPAPÍR
nagy választékban és jutányos áron
kapható:

KAUFMAN F., könyv- és papír-kereskedő, Sz.-Fejérvár, Kossuth-u. 9. sz.

Nyomatott Debreczeni Gyula könyvnyomdájában Székesfehérvárott, Iskola-u. 4. sz.

Barminemű Divatlapokra

képes folyóiratok és regényekre

házhöz szállítva
megrendeléseket elfogad

Könyvkötésze- temben

mindennemű iskolai- és ima-könyvek, regények, folyóiratok s mind e szakmába vágó munkák erős kötés és szép kivitelben
jutányos áron készit